

NAŠ GLAS

**Glasilo Osrednje Zveze javnih
nameščencev in upokojencev
= za Slovenijo v Ljubljani. =**

Cena posamezne šte. 2 K 50 vln.

„NAS GLAS“ izide vsak četrtek.

Celoletna naročnina K 100.—

Polletna naročnina K 50.—

Četrtna naročnina K 25.—

Za inozemstvo je dodati poštnino. Oglasi
po ceniku.

Uredništvo: Ljubljana, Rimska cesta šte. 20/II. Rokopisov ne vrača, ako se ne priloži znamk. Dopise v latinici in cirilici sprejema le podpisane in zadostno frankirane. Rokopise je pošiljati samo uredništvu v Ljubljani.

Upravništvo: Na naročila brez denarja se ne oziramo. Naročnina naj se pošilja po nakaznici oziroma položnici le v Ljubljano, Vodnikov trg št. 5/I. Tja je pošiljati tudi zbirke za naš tiskovni sklad.

B. (Maribor):

Novemu poverjeništvu za uk in bogočastje v Ljubljani

Marsikaka pikra opazka je že padla na društvenih zborovanjih, tu pa tam tudi v vezani in nevezani obliki v »N. Gl.« na račun v. š. s. in poverjeništvu v Ljubljani. Toda kakor se je pokazalo, vse je bilo do sedaj — bob v steno.

»Le roi est mort! Vive le roi!« Dobili smo novega poverjenika. Hvalijo ga, da je moč bistrega razuma in odprtega srca. Po njegovih delih ga bomo sodili.

Absolviran filozof prejme dekret, a ne more nastopiti službe, ker ga vpokličejo k vojakom, kjer se mora klatiti pet let po raznih bojiščih. Po vojski prosi, da se mu vstee ta čas v službeno napredovanje, čemu poverjeništvu ugoditi iz razloga, da je vladala tu neka »vis maior«.

Drug suplent ni mogel navzlic vsemu prizadevanju dobiti polne suplenture, ker so takratni nemčurški ravnatelji dajali prednost svojim somišljenikom. Temu se njegova prošnja, da se mu vstee približno tričetrt leta popolnoma v službeno napredovanje, iz »načelnih razlogov« dvakrat odbije.

Nagrade za nadure so se izlačevale v šolskem letu 1919/20. z okroglo 2.30 K. Radi tega veliko ogorčenje med prizadebnimi. Nekaterniki prosijo iz tega razloga podpore in jo prejemajo. Drugi še do danes niso prejeli nikakega odgovora.

Julia meseca l. l. se je vnela v »N. Gl.« burna debata o štetju suplentskih let v ča-

sojno napredovanje, ki je dvignila tudi precej prahu na občnem zboru prof. društva 13. novembra v Ljubljani. Vsa zadeva je zaspala. Upravnega sodišča še do danes nimamo in nihče ne ve, kdaj ga dobimo. G. poverjenik je sam jurist in — pravijo — odličen jurist. Kako stališče zavzema on v tej zadevi?

Ker govorim že o upravno-pravnih zadevah v. š. s., naj se dotaknem še najnovejših imenovani v višje činovne razrede.

Kolikor morem presolati od daleč, so se »en bloc« pomaknili vsi prizadeti v višji red s 1. januarjem tekočega leta. Zavedam se, da je čast višjega čina popolnoma zavisna od kompetentne oblasti in v splošnem brezpomembna za prejemke. Vendar se je po § 6. zak. z dne 19. septembra 1898 odst. 3. pod prejšnjim režimom datiralo normalno povišanje v VIII. č. r. že z doseženo 2. v VII. pa z doseženo 4. petletnico; torej ako je dosegel profesor, recimo, 2. petletnico že 1. oktobra, tudi s 1. oktobrom.

Ali je umestno, da se v teh težavnih časih draži srednješolsko učitelstvo s takimi malenkostmi, ki ne stanejo v. š. s. niti vinarja?

Je li umestno, da pozna v. š. s. le take § sl. prag., ki niso ravno v prilog učitelstvu, n. pr. da prepoveduje profesorju poučevanje dijaka lastnega zavoda, če ravno ni njegov učitelj?

Je li priporočljivo, da pride nadzornik nadzorovat profesorja zadnji teden v letu ali na celo, da ga citira ob 8. uri zvečer na zavod »inspiciendi causa«, da ne poda

roke niti svojim nekdanjim tovarišem, da siračno si N. V. princ regent ni pomišljal nuditi roke nainižjemu izmed predstavljanih — da »pade« v razred vsem nepoznan sredi pouka in mu prisostvuje, ne da bi se učitelju predstavil itd.?

Jeli umestno, da se izda odlok, da je »dan svobode« pouka prost, tako pozno, da ga čitaio dijaki s knjigami pod pazduho šele istega dne nabitega na zavodovih vratih?

Vse to so po večini malenkosti, ki pa povzročajo vseeno nevoljo, množijo nezadovoljnost in jemljejo veselje do dela. Šele, ko bo učitelstvo v svojih višjih videlo svoje zaščitnike, ko bodo profesorji našli v kompetentnih krogih tisto zaslombo, ki jo rabijo za izvrševanje težavnega svojega poklica v teh križev polnih časih, šele takrat bodo zadobili nazaj svojo prejšnjo prožnost in delavnost. Šele takrat bodo z nado v boljšo bodočnost mogli prenašati vse prei, ko rožnato sedanjost. Takrat se povrne stanovski donos.

VAJDA (Ptui):

Slaba vest?

Listi so poročali, da je »Zveza industričev« v Ljubljani vložila pri deželni vladi protest proti temu, da bi se pri »Trbovelski družbi« izvedla revizija poslovnih knjig, češ, to pomenja poseganje v svobodo, zaščamčeno po državnih osnovnih zakonih. Gg. industričci morajo imeti zelo slabo vest, da se bojiito vno gleda v poslov-

LISTEK.

FR. ROJEC (Ljubljana):

Na delo!

III.

Delo, ki naj ga javni nameščenec izvršuje v svojem prostem času v narodne in kulturne namene je različno. Pisatelj ali druge stroke umetnik res ne more biti vsakdo. Vendar pa je vsakdo sposoben za kako delo izven službenih opravil. Če posveti svojo sposobnost kakemu koristnemu društvu, lahko mnogo pripomore narodu do višje kulture.

Potrebna so zlasti taka društva, ki vzgajajo ljudstvo. Po mestih in tudi po vseh večjih krajih po deželi že obstoje taka društva. Kier jih še ni, tam naj se ustanove in naj se v njih marljivo dela. — Mnogo društev je le na papirju. Ta društva je treba zdramiti in dvigniti do uspešnega delovanja in napredka!

Ravno v društvih na deželi imajo naši javni nameščenci najlepšo priliko, delati za blaginjo naroda in procvit njegove kulture. Kier jih je več skupaj v enem društvu, tam naj si delo razdele po zmožnostih. Ta naj bo društveni voditelj, tainik, blaginik ali odbornik; drugi naj skrbijo za poučna in zabavna predavanja ter naj tudi sam nastopa kot predavatelj; tretji naj dela pri gledališkem odseku kot režiser, igralec, prepisovalec ulog, četrti je knjižničar, peti oskrbnik časopisov, šesti poročevalec časopisov itd. Narod potrebuje izobrazbe, vsestranskega pouka in poštene kritike! A kie te naj dobi, ako ne pri svoji inteligenci?

Utihe naj neslano demagoško hvalisanje, da smo Slovenci izredno izobražen in naikulturejši slovanski narod! Prav v zadnjem času se je izkazalo, kako neumestno je bilo to hvalisanje. Naš narod ima mnogo takih velikih nanak, ki so tako slične narodnim smrtnim boleznim. Ako hočemo narod ozdraviti in ohraniti, moramo ob vsaki priliki taktno kazati na te

napake in opozarjati nanje naše stranke, stanove in posamezne rojake. Znano je namreč, da je vsak človek bolj nagnjen k hudemu nego k dobremu in da zato noče nihče sam videti in spoznati svojih pogreškov pa če mu še tako očividno škodujejo. To človeško slabost ima tudi naš narod.

Velik naroden zločin je, narodove napake prikrivati in olenšati ter narod no nepotrebnem hvaliti. S takim delom se narod le slepi in peha v pogubo. Kar te dobrega in hvalevrednega na niem, to se samo hvali ali pa naj hvalijo tuji narodi! Lastna sodba je le malokdaj pravična in skoraj nikdar dostojna.

Brezvestna hudobija je tudi huiškanje stanú proti stanu ter razvne manje strankarskih strasti. Vsak stan je potreben, in narod je močan ter srečen le takrat, kadar vsi njegovi stanovi žive v priatelstvu in drug drugega vzajemno podpirajo. Do zdai so sovražni tuici med nami netili previre in neslogo na umeten način in to njihovo lopovsko početie jim je bilo

ne knjige, ki bi brez dvojne razodel, kako brezvestno izkoriščajo delavce in konsumente.

Pri nas javnih nameščencih ta vloga vedno obstoja, ker so naši prejemniki javno določeni. Ali obstoja za gg. industrije posebna svoboda, zaščitena po državnih osnovnih zakonih, da smejo brez kontrole izsesavati ostalo prebivalstvo? Nad državnimi osnovnimi zakoni so človečanski zakoni, po katerih ima vsak delavec človek pravico do dostojnega življenja. Če se gg. industriji sklicujejo na neke državne osnovne zakone, se bo pač moralo skrbeti da se ustvari takšni osnovni zakoni, ki bodo omogočili življenje vsem slojem.

Vse, katerim nikdar ni dovolj dobička, resno svarimo naj ne tirajo neznosnih razmer do skrajnosti. Zgodovina nas uči, da so nastale vse revolucije, ker so nekateri sloji živeli v prevelikem razkošju in izobilju, dočim so drugi trpeli pomanjkanje. Tudi sedanja napetost izvira iz tega vzroka. V Beogradu na profesorski skupščini je bilo kakih 30% komunistov. »Savez umnih radnika« je ustanovljen od komunistov. Na Hrvaškem je baše del uradništva volil Radičevce, le v Sloveniji smo ostali zvesti meščanskim strankam ali pa smo volili z narodnimi socialisti, ki gotovo niso revolucionarji.

Vemo, da revolucija vrši le negativno delo rušenja, zato svarimo pred njo; svarimo pa tudi pred vsem, kar vodi do revolucije: svarimo pred brezmejnimi, nenasitnim izkoriščanjem, svarimo pa tudi pred sabotažo dela, ki nas ugonabla. Le delo in največja produkcija bo omilila dragino.

To so spoznali kulturni Nemci in po tem spoznanju se ravnaio njihovi delavci. Posedujoči razredi in vlada pa so tudi toliko previdni in razumni, da ne izkoriščajo delavstva do neznosnosti temveč uvažajo polnoma socialne reforme, namesto da bi si jih dali izsiliti po revoluciji.

Če se gg. industriji branijo proti vlogi v poslovne knjige, jim utegne revolucija pogledati v druge, še občutljivejše tajnosti ali v milejšem slučaju bodo izšli iz prihodnjih volitev voliko radikalnejši poslanci, ki utegnejo skleniti industricem prav neprilicne zakone.

Živela kritika!

Tovariš Jos. Č. — c nam piše: Bodi mi dovoljeno, da odzivajoč se klicu sklepne številke drugega letnika našega glasila razložim, kako sem si zamislil sodelovanje vse armade javnih nameščencev pri N. G. z ozirom na ta klic. Mene izvaja skoro vsak članek »Našega Glas«, da bi

nauspješneje orožje proti nam. Odkar imamo lastno državo, so postali tuji hui-skači skoraj brezpomembni in brezmočni v naših krajih: a namesto njih zdaj toliko oblastneje nastopajo domači izdajalci in razdiralci. Tudi proti tem notranjim sovražnikom mora delati z vsemi svojimi močmi vsak slovenski poštenjak, toda državni uslužbenec je celo dolžan pobiti vsako tako zlobro ruvanje tujih in domačih huiskačev.

Najvornejši vzgled požrtvovalnega dela za narod in državo pa bi nam morali podajati naši narodni poslanci ali predstavniki. Narod jih je izbral kot svoje najboljši mož, ter poslal v državno zbornico da bi tam zani delali, ga varovali pred vraniimi in notranjimi sovražniki mu lajšali premnoge neznosne naloge, ki jih mora zdaj trpeti, ter da bi že skoraj utrdili in dvignili njegovo domovino na najvišjo stopnjo blagostanja in ulede.

Javni nameščenci se ozirajo na naše narodne predstavnike kakor mornar v

mu odgovarjal. Tako se morda godi še marsikomu. Zakaj molčiva? Jaz ne bom več! Da bi mi za čas ne šla tako trda, in če se že kaj prvič ne bom preveč zameril gospodu uredniku. Da, da, gospod urednik, tako me izziva kak članek ali dopis, da bi kar iz kože skočil. To pa bi ne bila malenkost sedaj sredi, četudi ne prehude zime, saj nam je včasih že neprijetno, če izlezemo iz suknje. Zatorej predlagam, da se otvori pod goranjim naslovom v »Našem Glasu« stalni prostor, za vse tiste, ki iz kateregakoli vzroka ne morejo sodelovati v daljših samostojnih dopisih, da le z nekaj vrsticami povedo s čim, kar so brali, so ali niso zadovoljni. Pri tem tudi lahko povedo da se z njimi v njih kraju strinjajo vsi ali večina. Take izjave naj bi veljale že ob sebi kot poziv za druge kraje, da tudi sporoče svoje mnenje in če je osamljeno, večinsko ali splošno. Seveda vse to stvarno, pošteno in resnično. Poskusimo! Če bo udeležba živahna, se obnese vsekakor. Marsikdo bi pisal, samo če bi začel. S tem pa le pridobi »Naš Glas«, naša organizacija in naš stan, po njem pa tudi splošnost. Zdaj naj preidemo na kritiko samo: Sveti Narobel! usmili se nas! Prosimo te, usliši nas in prizanesi nam s svojimi alimencijami — hotel sem reči, lamentacijami! Torej si tudi eden tistih, ki si žele predvojne razmere »per Bausch in Bogen« ali pa s »cokinpokom« nazaj? Sicer ti jih je že prav dobro povedal tovariš s člankom »Plača« višjih in nižjih; vendar naj ti tudi jaz izpulim še en pregrešen las. V šte. 51 »Našega Glas« praviš v četrtem odstavku, ko govoriš o sodniških dokladah (celotni odstavek naj si vsak prebere sam), da je izvenkonceptno sodno oboje istotako teh doklad deležno. Pribijem, da to ni res; priznavam ti le to, da si veliko napisal, pa malo ugajal. Kar se tiče tistega angleškega klobuka, pa družinski očetje vemo, da le pod več klobukov gre več glav. Pod enega pa pojdejo le tedaj, če postanejo v našo veliko tolažbo modni taki klobuki, kakršne so hiše, ki so ljubljanskim posestnikom taka neznosna bremena.

— Na delo! nas poziva drug avtor. V tem oziru se mu ves pridružujem. Ne morem pa se strinjati z njegovimi izvajanj. Josip Stritar je storil neprimerno več, kakor mu je veleval stan, in njegova dela daleko odtehtajo dejstvo, da njegov sin ne zna slovenski. Zadnje štiri vrstice tega odstavka pa sploh ne spadajo v javnost, ker kažejo premalo takta... Dragi sobojevniki! Sedaj pa za menoj ali pa po meni! Živela kritika!

Opomba ured. Predlog tovariša J. Č. nam je prav zelo všeč. Saj bi nam donasal nekaj več gradiva in življenja. Toda bojimo se, da izzove taka kritika nove zamere. Gotove vrste jav. nam. so namreč vedno razžaljene; zamerijo, kadar se piše in kadar se ne piše o njih, ne prenašajo niti sence drugačne misli, kritika pa jim izziva naravnost srčne krče. Ne odgovarjajo, ne polemizirajo, nego kratkoma odpovedujejo

viharni noči na svojo zvezdo vodnico: radi bi črpali iz njih delani upanje in moči za svoje vsakdanje delo ki ga pokladajo potrežljivo in udano na žrtvenik države in domovine.

Vsak javni nameščenec se mora smatrati ne le za plačanega uslužbenca države, nego tudi za prostovoljnega pionirja narodne prosvete. Iz naroda smo izšli z narodom tudi živimo! Ne separirajmo se ne tičimo vedno le med seboj, nego se pomešamo med ljudstvo, da nas vidi in sliši v svoji sredi, nas spozna in nas ljubi! Potem prenehajo mržnja, nezupanje in strah, ki jih goji danes ljudstvo napram javnim nameščencem. Narod se uveri da nismo birokrati, ki si služimo kruh le s tem da ljudstvo zasledujemo, kaznujemo, izžemamo in temeljem raznih paragrafov nadlegujemo, nego da smo najboljši sinovi domovine, ki ji hočemo koristiti z vsem kar znamo in moremo!

Javni nameščenci, najvišji in najnižji, bodi — sluga narodov! To je njegova prva dolžnost in njegov najvišji ponos!

naročilno. Tudi v najvornejšem zakonu se včasih sporečeta mož in žena. Gorje, če žena odgovarja le z — molkom! Ali pa če pri vsakem nesoglasju z možem zbeži domov k staršem! Tak zakon je neznosen. A prav tako razmerje vlada med nami. Vsi naj trobimo v en rog, vsi naj govorimo vedno isto pesem! Tak »Glas« brez kritike bi bil marsikomu najbolj všeč. Mi pa smo mnena, da bi bil tak »N. G.« čisto odveč. In z nami vred misli tako še marsikdo. Vedno z volkovitulliti, vedno vsemu tritirjevati in kinati, odreči se vsak svoji misli, postati dolgočasna kaša, v kateri je zrno zrno slično, tega noče in ne more »Naš Glas«. Vsaj pod sedanjim urednikom ne. Če pa hoče »Osrednja zveza«, da postane »N. G.« juha brez soli in popra, nekak uradni list brez barve, naj nas odreši današnje naloge! Mi smo za pošteno kritiko! Zato si želimo, da najde predlog tovariša J. Č. čim več odziva.

Čehi in uradniško ministrstvo.

»Národní Listy« so prinesli v prvi letošnji številki članek dr. Jana Herben z naslovom »Pisnička o vzdelání« (Pesmica o omiki). Dr. Herben je danes med najboljčnejšimi češkimi časniki, pisatelji in politik največjega ugleda. On piše:

Ena in skoro ista pesem se oglašja pri vseh demokratih, v vseh knjigah o demokraciji, da si že preti postati dolgočasna in zopna: pesmica o omiki.

Čitajte ameriškega pesnika Whitmana, ki je sanjari o »Pričakovanih demokracije« v Zedinjenih državah že leta 1868., ko se je končala državljanska vojna zaradi suženstva. Končana je bila vojna z orožjem, toda divjala je bitka glede duha nove demokracije, grozila je nevarnost splošne volilne pravice, grozili so spori med težnjami in prepričanem omikane demokracije na eni ter med nezrelostjo, strastmi in mukami ljudstva na drugi strani. Whitman je videl rešitev demokracije v novi literaturi. Le novi duh poezije in vede bi mogel po njegovem mnenju postati vzgojitelj prave demokracije, prinese v narod drugačen duh, kakor je bil fevdalni. Kaiti fevdalizem, kasta in cerkvena tradicija so, da si so se umikali, vendar še vedno držali v svoji moči razne važne stroke, celo vzgojo, društvene vzore in literaturo.

Čitajte poznejšega liberalnega in demokratičnega filozofa Laveleya, ki je pisal naravnost brevir za demokracijo, v svoji »Vladi v demokraciji«. Tudi on je stavil vso bodočnost demokracije na en pečej; ako bode narod omikan in moder, da se bo mogel in znal sam upravljati, bodo njegove uredbe demokratične. Le z omiko si pridobi človek samozavest ter se povzpne tako daleč, da hoče svobodno določati svoje korake.

Univerzitetni profesor, poslanec švedskega parlamenta in prošli pisatelj socialnodemokratični najnovejše dobe G. T. Steffen piše v svojem »Problemu demokracije«: socialisti nimajo še strokovno cmikanih funkcijonarjev, ki bi mogli prevzeti gospodarsko preureditev družbe. Še nekaj časa moramo torej ohraniti gospodarski individualizem, ker neizobraženost je slabost socializma. Zato izobrazujmo se! Izobrazujmo se v šolah in izven šol, ker do revolucije morada nikdar ne pride. Buržoazija je bila vedno duževno oborožena, in zato ima politično moč.

Nihče izmed omenjenih mož ni mislil pri tem na ljudske šole, na izobraževanje otrok, nego na izobraževanje odraslih. Vsi vidijo potrebo, da se shajajo ljudje vseh strank in da si pridobivajo izobražbo splošnega značaja brez ozira na stranke, struje, vere in podobno. Tudi Wilson je l. 1912. priporočal Amerikancem sploš-

ne seje, na katerih bi se razpravljalo o upravi občin, države in naroda. Tudi mi se moramo zdaj, ko smo svobodni možje, navaditi, da se shajamo na posvetovanja, kakor so to delali naši očetje. Treba je, da se pogovorimo, treba nam je debat, ki se jih morejo udeležiti vsi svobodni možje", je dejal Wilson.

"Tudi nam Čehom", piše doktor Herben, "bi bilo koristno, da bi se shajali zreli možje in žene, da bi se shajali demokratije, republikani in socialisti vseh vrst ter razpravljali o najvažnejših vprašanjih, državnih in domovinskih s stališča splošnosti, brez demagogije in strankarske agitacije, čisto stvarno in objektivno. Kajti le izobražen narod je resnično močan.

Doba za to je ugodna. Rešeni smo vsaj za nekaj časa vlade strank in nastopila je doba zakona. Uradniško ministstvo nas je osvobodilo gospodstva, deputacij ter je vrnilo uradništvu pogum, izvajati zakon in je vrnilo vojski pogum, delati red. Nič več ne bo dobivalo uradništvo ukorov, zato ker je postopalo po zakonu, a ne po tem, katera politična stranka se je dokopala do ministristva. V taki srečni dobi se tudi volilstvo lažje otrese politike, kajti kakor hitro prestane nanj delovati agitacija, bode pristopno nestrankarskemu, neposrednemu in brezkonfesionalnemu poučevanju. Za izobrazbo gre. Vse drugo je agitacija in strankarstvo z resolucijami in ubijanjem razsodnosti. Ako dopustimo, da bo javno mnenje še nadalje posiljevano s številkami, ne pa z razumom, s številnostjo in pritiskom enkrat te, enkrat druge stranke, potem ostanejo zakoni še nadalje papir ter prestanejo biti varuhi imetka, svobode in življenja. Le izobrazba reši družbo zapeljivcev in zapeljancev!"

Prinašamo ta odlomek iz najuglednejšega češkega dnevnika — ad usum... Čehi so srečni, da so dobili končno uradniško vlado, so končno zopet uveljavljeni zakoni ter imata znova moč pravica in resnica. Dr. Herben, daš sam bojevit strankar, le naveličan strankarstva ter hrepeni po objektivnosti, po izobraževanju ljudstva brez vpliva strank in konfesij. Mož je idealist! A simpatičen idealist! Pri nas se tak idealist še ni pojavil.

Spominjamo se pa, da je pred meseci nekdo v „Sl. Narodu“ pod naslovom »Alarmantni zvonci« predlagal naj se reši Jugoslavijo iz strankarskih zmed, korupcij in opasnih legargičnih znakov s tem, da se pokliče na krmilo — uradniško ministristvo. Njegov predlog je ostal glas v puščavi. Škoda! Morda bi bili danes v Jugoslaviji tudi že tako daleč, da bi mogli reči, kakor dr. Herben: Nastopila je doba zakona! Uradništvo izvaja povsod zakone svobodno in vojaštvo dela vedno in povsod svobodno red!! —

Tako pa smo dotlej še daleč...

Vestnik.

Uradniška stanovanjska zadruga. Pred nekaj dnevi je prinesel »Slov. Narod« vest da se je v Belgradu osnovala uradniška stanovanjska zadruga, ki ima namen svojim članom graditi stanovanjske hiše z državno podporo. »Slov. Narod« pripominja k temu, da obstoji tudi v Ljubljani enaka stanovanjska zadruga, ki je radi vojnih razmer začasno z delom prenehala. Ne samo javni nameščenci, marveč tudi država je na tem interesirana, da se stanovanjski bedi napravi konec. »Naš Glas« naj bi podvzel potrebno iniciativo, da se stanovanjska zadruga oživetvori in da skliče v najkrajšem času sestanek, na katerem naj bi se o tem pe-rečem vprašanju razpravljalo.

Izpremembe osebni! Vsak, kdor čita Uradni list, bo pritrdil, da se nahaja tak

nadpis domala v vsaki številki od kraja do danes. Kljub temu ima gotovo še marsikdo vzrok, pogršati tak nadpis zase in se tedaj čutili zapostavljenega. Toda nič manj tudi finančna straža, ker tudi za njo vsega tega ni in ni. Uverjen sem, da se nikdo ne sili v ospredje. Da bi pa naša vprašanja v tem oziru tvorilo tako težek problem, nam pa vendar ne gre v glavo. Bi li res bila tolika nesreča, se naposled spomniti tudi nas? Itak je tako malo številko opremljenih z izpiti. Zato naj bi se nas že vendar enkrat imenovalo za uradnike. — Koliko oficijantov, orožnikov in drugih certifikatistov le že davno doseglo svoj zaslužen cilj, a pri nas? Opravljamo blizu in čez 20 let uspešne naporne in tako neprijetne, ter od vsakogar sovražene službe; toda vse vkupe ne pomaga nič, pač ker nas — rekel bi »robske duše« — upravnik do ne mara. Ali je pa morda krivo, da ne prosimo? Mogoče, toda kam — na koga naj se obrnemo? — Toda s plačo poskusnega paznika-prevzvitkarja pri finančni straži še po svetu voziti se, gospode nadlegovati, ali morda posamezno protekcijo drugim potom iskati, mislimo, bi imelo ravno tako malo zmisla, kakor uspeha. Kaj tedaj? Izhod bi se na našel, ko bi le kje bilo toliko srca in pravičnosti, kakor napram drugim, tudi za nas. Izgovora ni, vsaj ne utemeljenega. Res so mesta kontrolnih vodstev zasedena po begunjih iz Primorja, toda prideleni so večinoma že sivolasi pregledniki, ostali pa jedva oddelkovodja poleg preglednikov s komaj 8—10 let službe. Ako se nas pusti kot uradnika, daš le oddelkovodja, naj vzdriče tega nikdo ne prezre, da ostane prav važen faktor tako glede izvršilnega posla kakor vzgoje moštva. Ambicija in samoučenje se s preziranjem ne dvigata. **Pozabljeni.**

Kulturni škandal. Tako so pisali dnevniki v dopisu »Narodne galerije«, ker se je poslalo 4000 vabil slovenski inteligenci, odzvalo pa se je 25 delničarjev. Po koroškem plebiscitu so dolžili slovensko inteligenco, da je zanikerna in nemarna v kulturnih vprašanjih. Ta očitanja so poceni in zvenijo kot bridka ironija, da ne rečemo zasmehovanje. Vsa inteligenca je danes proletarizirana, komaj se bori za vsakdanji kruh, kako naj podpira kulturne naprave? In tu imamo zopet dokaz, da mora biti duševni delavec boljše plačan kakor manualni delavec. Želodes res imata oba, toda duševni delavec mora skrbeti ne samo za svoje telo, temveč tudi za nadaljno izobrazbo svojega duha. Ne očitajte kulturnega škandala slovenski inteligenci, temveč delajte na to, da bo duševno delo pošteno plačano! Kdo pa danes dela zastoni?! Koliko razprav in člankov pa smo napisali duševni delavci, ne da bi dobili vinar za to! Le primerjajte pisateljske honorarje s tiskovnimi stroški za knjige in časopise! O kvaliteti izdaj »Narodne galerije« pa naj izreče strokovnjak svojo sodbo.

»Samopomoč« v Ljubljani opozarja vse svoje člane, da je ravnokar došla prvovrstna hanaška moka 00 ostra, katero oddaja zadruga po 17 K za kg in v poliubni množini. Nadalje ima zadruga v zalogi: lepo pšenično moko 0 po 16 K za kg, češki kristalni sladkor »sipa« I. vrste po 52 K in II. vrste po 50 K za kg, zlušene mandlje po 92 K za kg, nelišene na po 20 K kg, rožiče po 20 K kg, kavo Ceclon po 96, Perl 96 in Santos po 56 K kg, riž I. vrste 30, II. vrste 26 K kg, sicilsko milo izborne kakovosti 26 K kg, sveče po 4, 3.50 in 2.60 K komad, Testenine, prvovrstnega izdelka po 24 K kg, zaiamčeno pristno domačo mast 56 K kg ter nasoljeno slanino po 46 K za kg. —

Uredba o organizaciji finančne kontrole izide koncem tega tedna v »Uradnem

listu«. Organizacija je poskrbela, da bo natisnjenih 400 izvodov te številke več nego sicer. Ker je izdala uredbe v priročni obliki za sedaj še nemogoča, se tovarišem priporoča, naj si naroče to številko naravnost pri upravnistvu Uradnega lista v Ljubljani, Kralja Petra trg. Cena se priobči v prihodnji številki »Našega Glasa«. Presegala ne bo zneska 2 kron.

Društvo finančne straže za Slovenijo. Dne 23. januarja 1921 ob 9. se vrši na Jesenicah v bližini kolodvora tovariški sestanek. Dnevni red: 1. Poročilo tainika »Saveza«. 2. Poročilo delegata pri Osrednji zvezi društev državnih nameščencev. 3. Diskusija o v »Službenih Novinah« št. 1 razglašeni »Uredbi o organizaciji finančne kontrole«. Člane vabimo, da se tega sestanka polnoštevilno udeleže. — Predsedstvo.

Društvo orožniških vpokojencev za Slovenijo v Ljubljani obvešča svoje člane, da je njegov podpredsednik gosp. Franc Rožič, po dolgotrajni in mukopolni bolezni dne 10. januarja 1921 ob 7. uri zvečer v deželni bolnici v Ljubljani izdihnil svojo blago dušo in se preselil na onaj svet. Rožič je bil dober Jugoslovčan, izvrsten kolega in zvest član društva; zato mu želi društvo mirnega počitka, ostalim znancem in prijateljem ga pa priporoča v blag spomin. — Martin Malcen, t. č. predsednik.

Društvenost, Zagrebški »Naš Glas« je prinesel članek, v katerem se predlaga, naj bi se organizacije začele baviti s prirejanjem prijateljskih sestankov, zabav, izletov, predavanj in drugih priredb. Na ta način naj bi se v interesu službe zblížali višji in nižji javni nameščenci ter se v pripravnem razgovoru sporazumeli v onih vprašanjih, ki jih ni mogoče rešiti niti v uradnih niti na sejah ali skupščinah uradniških organizacij. Taki sestanki bi bili potrebni tudi zato, da se naše vrste demokratizirajo in da izginejo z občevanja one birokratske prisljenosti, ki še niso izkoreninjene v nekaterih naših višjih uradniških krogih. Naredba, s katero so bili naslovi »presvjetli«, »illustissime«, »velemožni«, »magnifice« itd. je sicer izšla, toda nihče se je ne drži. Naši prijateljski sestanki bi v tem pravcu storili več nego deset podobnih naredb. Kadar izgine birokratska napetost v občevanju med nami, bo izginjala tudi v občevanju s strankami, a tega si želi vsa naša javnost. Taki prijateljski društveni sestanki bi koristili tudi naši organizaciji, ker bi dvignili v naših vrstah stanovsko zavest in solidarnost ter bi delovali kulturno odgojno. Treba bi bilo torej, da se osnujejo v okrilju naše organizacije klubi, ki bi zbrali v sebi in zblíževali one člane, ki imajo smisla in ljubezni za eno in isto stvar. Koliko je dobrih pevcev iz naših vrst po raznih pevskih društvih, koliko športnikov v raznih športnih klubih, literatov, glasbenikov, lovcev itd. Ali bi se ne našlo med nam ljudi, ki bi znali te tovariše združiti v skupine, da bi dvigale našo stanovsko zavest in solidarnost, ki bi nastopale v interesu našega stanu in organizacije v javnosti? Treba je le hoteti, treba je delati tudi na tem polju pa pridemo do zaželjenega uspeha. Naše delo v tem pravcu bo našlo odobravanje vse javnosti in naš narod ne bo videl v nas samo nanasitnih javnih nameščencev, ki kriče vedno za plačami, ki mu sodijo, ga globijo in zapirajo po paragrafih zakona, nego bo našel v nas kulturne svoje delavce, ki prihajajo tudi izven uradnih ur v dotiko z narodom ter mu kažejo svoje lice brez birokratske maske. Naša organizacija, naš Savez se bo s takimi udruženji okreplil moralno in materialno ter se dvignil do svojih etičnih ciljev. Člankar misli, da so postala taka udruženja potrebna, ker postaja suhoparno delovanje organizacij — neprestano razpravljanje stanovskih vprašanj v odborih in na skupščinah, ki se ponavlja v vedno isti obliki, samo malo drugače — s časom monotonsko in malone dolgočasno. Na sejah se razpravljale o dnevnem redu, eni govorijo za, drugi proti, končno se glasuje in mi se razhajamo, ne da bi se med seboj zblížali in intimneje spoznali. Govore vedno eni in isti, marsikdo pa nima govorniškega daru niti poguma

povedati priprosto, a iskreno svoje mišljenje, svoje bolesti in svoje zahteve. Na prijateljskih sestankih pa bi lahko govorili vsakdo brez okolišev.

Čast takim tovarišem! Prejeli smo sledeči dopis: Velečenjeno uredništvo! Na oddelku finančne straže v Ljutomeru so trije nameščenci in sicer predglednik Geč, nadp. Žerovec in paznik Ploj ter so vsi naročniki »Našega Glas«; da pa se stroški zmanjšajo in list podpira, plačajo nadalje vsi imenovani naročniki v polni meri, a upravnništvo naj blagovoli za vse tri samo en izvod dopošiljati in sicer naj se naslovi na oddelk finančne straže v Ljutomer. Prosi se za dopošiljatev vsaj ene poštne položnice. — Ljutomer, dne 1. januarja 1921. Ivan Geč, predglednik; Anton Žerovec, nadp. in Anton Ploj, paznik.

Opomba uredništva. Gg. tovariši pri finančni straži so med našimi najzvestejšimi naročniki in podporniki. Lahko trdimo, da kažejo največ stanovske zavednosti in discipline. Če bi bila vsaj tretjina javnih nameščenecv tako agilna in kolegljalna, bi stal »Naš Glas« izvrstno. Čast jim!

Finančna kontrola. V službenih novinah z dne 1. januarja 1921. broj 1. je priobčena »Uredba o finansijski kontroli«. Ta uredba stoji 1. februarja 1921 v veljavo. Velikanski uspeh trajnega in smotrenega dela v organizaciji dosedanje finančne straže se zrcali baš v tem, da se je dosegla

v ekonomskih, administrativnih in osebnih ozirih avtonomija. Finančna kontrola bode podrejena lastnim starešinom, izišlim iz njenih vrst. V sedežu delegacije ministrstva financ se osnuje oblastveni inšpektorat, kateri bode podrejen neposredno ministrstvu financ. Finančna kontrola sestoji iz uradništva in poduradništva. Prvo se snopolnijuje iz drugega. Osmujejo se strokovni tečaji za pripravnike, za vodje oddelkov in za uradnike. Tudi v drugih ozirih vsebuje nova uredba mnogo ugodnosti, na katerih je finančni kontroli le častitati. Povodom preustrojitve finančne straže v finančno kontrolo se pozovejo vsi tovariši ki še morda niso organizirani, da nemudoma pristopijo v organizacijo. Doseženi uspehi so nač jasen dokaz o potrebi strokovnih organizacij. Vsem malodušnejem pa bodi odkrito povedano, da so dosedanje uspehi pripisovati le delu organizaciji, ki skušajo legalnim putem doseči izboljšanje socialnega in gmotnega položaja.

Finančna straža. Oddelk finančne straže Sladka-gora, pošta Gor. Cmurek, je poslal društvu finančne straže s članarino tudi prostovoljni prispevek za tiskovni sklad »Naš Glas« 134 K. Ta znesek je društvo dne 14. I. 21. na omenjeni naslov potom ček, urada tudi nakazalo. Nadalje je oddelk fin. straže Vrhnika postal poleg redne članarine društvu finančne straže še znesek 100 K, ki ga je pridobil pregl. fin. straže Mihelič

Tomo s poravnavo neke kazenske zadeve, in 170 K kot zbirko cenl. tovarišev oddelka za novo leto — skupaj 270 K. Tudi oddelk Cerkljica in še nekateri drugi pošiljajo društvu od časa do časa male prostov. prispevke. Zavednim tovarišem srčna hvala za njih požrtvovalnost, drugim pa možnosti v posnemanje, a onim gg. tovarišem, ki še danes igrajo žalostno ulogo neorganizirancev, v opomin, zlasti tistim, ki pričakujejo vsega le od drugih, ne odklanjajo pa zase nobene ugodnosti, katero se doseže potom društva za skupno korist. Še so med nami taki nezavedneži, ki ne prispevajo ni gmotno niti drugače, a ne smelo bi biti niti enega, da ni organiziran. Na ponovna vprašanja, oziroma zahtevo, da naj se pošlje članom društva izkaznice, prosim vzeti v vednost, kar se je svoj čas potom našega strokovnega lista »Naš Glas« objavilo, in sicer da se članske izkaznice vsled gotovih vzrokov, eventualnih izprememb ter vsled nastalih stroškov in dela ne bodo izdale, dokler ne bo ta zadeva vsestransko jasna. Namesto izkaznic pa dobijo vsi oddelki v kolikor ga še niso dobili, natančen »Izkaz« članov in nečlanov. V tem seznamu je navedeno število razdelnika, t. j. izkaznice, katero naj si vsak član zapomni in se nanjo sklicuje, posebna pri vplačevanju in pri blagajniških zadevah; razven tega je v izkazu navedeno, do kdaj je članarina poravnana in eventualni zaostanki za leto 1920. Na drugi strani izkaza je opomba in navodilo, katero naj se blagovoli vpoštevati. V Ljubljani, 14. I. 1921. T. č. blagajnik, Ivan Kenda, pregl. fin. straže.

A. Mihelič, Ljubljana

Selenburgova ulica 1.
15-3

Trgovina s ščetinastimi izdelki. Galanterija in parfumerija. Edina zaloga jugoslovanskih
K V A R T
k a k o r
tarok,
marijaš, whist, primorka.

Kavarna „Central“

19-3

se priporoča za mnogo-brojen obisk. Pristna kava, cena in solidna postrežba.

Stefan Miholič, kavarnar.
Ljubljana - Sv. Petra nasip.

17-3

Modni salon Stuchly - Maške LJUBLJANA,

Zidovska ul. 3,

Dvorski trg 1.

Priporočamo veliko izbiro najnovejših svilenih klobukov, čepic in slamnikov za dame in deklice.

Popravila točno in ceno.

Žalni klobuki vedno v zalogi.

Vzajemna posojilnica

R. Z. Z. O. j. v Ljubljani.

Izjava za javne uslužbenke transakcije dolgov v Avstriji. — V letu 1920 je bilo uradništvu v korist že izvedenih 80 transakcij.

Za izvedbo transakcije je sedaj najugodnejša prilika, ker je kurz avstr. krone zelo nizek. Vsakdo lahko zniža svoj dolg na 2 tretjini in še več. Transakcijo izvede zadruga sama proti povrnitvi naraslih stroškov.

Zadruga dovoljuje javnim uslužbencem posojila na osebni kredit: proti poroštvu, zaznambi na službene prejemke in zastavi življ. polic na daljšo dobo in proti malim mesečnim odplačilom; obresti 6%.

Hranilne vloge se obrestujejo po 4%.

Prošnje se rešujejo zelo hitro. Zahtevajte prospekt!

Naš Glas je strogo stanovski list in se zavzema za koristi vseh javnih nastavljenecv. Tovariši! Naročajte in širite naše glasilo!

BARVA ■■■ KEMIČNO ■■■ ČISTI

vsakovrstno blago, obleko

PERE

domače perilo
(pošilja po isto
na dom)

SVETLOLIKA

ovratnike, zapestnice in srajce

Tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4.

LJUBLJANA, Podružnica Selenburgova ulica 3.

Podružnice: MARIBOR — NOVO MESTO.